

Љубиша СИМОВИЋ

ОД НОЈЕВОГ КОВЧЕГА ДО ПРАХА

Милан Сташевић, графика и слике,
Уметничка галерија Арт пројект Краљево, јануар 1993. година

Двадесетак графика и слика Милана Сташевића, академског сликара из Београда, изложених у Уметничкој галерији Арт пројект у Краљевоу, представљају сажет, међутим одабран пресек опуса насталог у протеклих десет година. Библијске легенде са једне стране и неисторијски, неутрални, чисто сликарски мотиви: *земље, њла, криичьака, њашьака*, својом необичном структуром ухватили су у замку Сташевићево аналитичко око и одредили тематски оквир његовог стваралаштва у протеклој деценији.

Размишљати о континуитету стваралаштва овог значајног аутора, значи ослободити се површинског и површног иконографског утиска и заронити дубље до метафизичког слоја и симболичког значења слике, ослушкивати антиномичан ликовни говор, што истовремено подразумева аутентичност и архетипски засновану универзалност ликовног језика. Још у периоду седамдесетих, када су мотиви не само препознатљиви, већ безмало и реалистички приказани, Сташевићева поетика, подједнако присутна и у избору мотива и у ликовном исказу, одражава исконски витализам, неуништив живот у мноштву преображаја.

Банатска идила, којој је претила пренаглашена пристрасност и разнеженост, уравнотежена је племенитим хумором и неочекиваним иконографским решењима. И управо у оним необичним сценама сићушних животињица и живине на крововима колиба, поноћних пасјих сватова, откривамо могући простор слике, који Сташевић постепено фокусира и преобликује у један нов, прочишћен ликовни језик и сасвим другачију, старозаветну тематику, причу о Нојевом ковчегу.

У графици се тај помак у правцу све веће вере у самодовољност и изражајност ликовног језика, сведеног на тачке, зарезе, мрље, догодио брже захваљујући изразитијој цртачкој природи уметника. Свођењем облика до примордијалних, Сташевић гради особен клеовски простор слике, засићен оном исконском животном енергијом, што се остварује искључиво у свету колективно несвесног.

Штампана новинска подлога и уметникове интервенције колористичким мрљама и једва препознатљивим »жотиледоиским« облицима, истовремено се надмећу и ступају у својеврсну симбиозу: општег и појединачног, историјског садржаја и индивидуалне креативности, сиромашне, монотоне структуре и динамичног, поетичног и духовитог покрета што носи живот. Коначно, у Сташевићевој слици *Прах*, са којом маестрално и симболично довршава циклус настао у последњих неколико година, препознајемо елементарно сликарство, у којем је садржана алфа и омега уметничког ликовног исказа.

Имајући у виду аналитичку природу и систематичност Сташевића, занимљиво би било видети путеве којима ће се даље кретати његова ликовна поезика.

